

วิชาไปวัด

วิโรจน์ เฟียรเจริญ

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

นายวิโรจน์ เพียรเจริญ
วิชาไปวัด

พิมพ์ครั้งที่	1	เมษายน 2548	จำนวน	3,000	เล่ม
พิมพ์ครั้งที่	2	มิถุนายน 2548	จำนวน	5,000	เล่ม
พิมพ์ครั้งที่	3	กันยายน 2548	จำนวน	10,000	เล่ม
พิมพ์ครั้งที่	4	กุมภาพันธ์ 2549	จำนวน	10,000	เล่ม
พิมพ์ครั้งที่	5	มิถุนายน 2550	จำนวน	10,000	เล่ม
พิมพ์ครั้งที่	6	มีนาคม 2551	จำนวน	10,000	เล่ม
พิมพ์ครั้งที่	7	ธันวาคม 2551	จำนวน	10,000	เล่ม
พิมพ์ครั้งที่	8	มีนาคม 2552	จำนวน	3,000	เล่ม
		(จัดพิมพ์พิเศษ ขนาด A4)			
พิมพ์ครั้งที่	9	กุมภาพันธ์ 2553	จำนวน	10,000	เล่ม
พิมพ์ครั้งที่	10	มกราคม 2555	จำนวน	10,000	เล่ม
พิมพ์ครั้งที่	11	มิถุนายน 2556	จำนวน	10,000	เล่ม
พิมพ์ครั้งที่	12	กรกฎาคม 2557	จำนวน	10,000	เล่ม
พิมพ์ครั้งที่	13	กุมภาพันธ์ 2558	จำนวน	10,000	เล่ม

พิมพ์ที่ : เทมการพิมพ์
24 ถนนราษฎร์อุทิศ 1 ซอย 4 ตำบลบ่อยาง อำเภอเมืองสงขลา
จังหวัดสงขลา โทร. 0-7431-2329, 0-7431-4629
โทรสาร 0-7444-2389
E-mail : tameprint@gmail.com

ISBN 974-93340-4-3

วิชาไปวัด

วิโรจน์ เพียรเจริญ

คำนำ

ปัญหาสำคัญประการหนึ่งของฆราวาสบ้านในการทำงานบุญงานกุศล คือความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับศาสนพิธี โดยอาจจะละเลยหรือมิได้เอาใจใส่ ด้วยเห็นว่ามีผู้ที่รู้เรื่องเกี่ยวกับศาสนพิธีเป็นผู้ดำเนินการอยู่แล้ว จึงสามารถร่วมกิจกรรมในการทำบุญด้วยการแอบอิงผู้รู้มาโดยตลอด ทั้ง ๆ ที่เป็นเรื่องจำเป็นสำหรับฆราวาสบ้าน ที่ต้องเรียนรู้และฝึกฝนจนสามารถปฏิบัติได้ ในฐานะพุทธศาสนิกชน ซึ่งต้องปฏิบัติกิจกรรมงานบุญงานกุศลอยู่เสมอ หรือตลอดชีวิตอันควรปฏิบัติศาสนพิธีพื้นฐานได้

มูลนิธิเจดีย์บัวเงินบัวทองภูเขาพระยอด ได้ตระหนักในความสำคัญของศาสนพิธีและการทำบุญที่ถูกต้องจึงได้ให้ความรู้ความเข้าใจแก่คณะธรรมะฆราวาสบ้านที่มาร่วมงานบุญงานกุศลที่เจดีย์บัวเงินบัวทองภูเขาพระยอดและที่อื่น ๆ อยู่อย่างสม่ำเสมอ จนคณะธรรมะฆราวาสบ้านส่วนใหญ่สามารถปฏิบัติศาสนพิธีที่วัดหรือที่เคหสถานของตนเองได้ โดยเรียกสิ่งที่เรียนรู้และปฏิบัติได้นี้ว่า "วิชาไปวัด"

อาจารย์วิโรจน์ เพียรเจริญ กรรมการมูลนิธิเจดีย์บัวเงินบัวทองภูเขาพระยอด ได้เขียนหนังสือ "วิชาไปวัด" เล่มนี้ขึ้น เห็นว่าจะยังประโยชน์แก่คณะธรรมะฆราวาสบ้านและผู้สนใจ ได้ใช้เป็นแนวทางในการประกอบศาสนพิธีทางพระพุทธศาสนาเป็นเบื้องต้น จึงขอขอบคุณที่ได้รวบรวมเรื่องราววิชาไปวัดเล่มนี้จนสำเร็จ และขอขอบคุณผู้ร่วมโมทนาบุญในการจัดพิมพ์ เพื่อเผยแพร่เป็นธรรมทานด้วย ขออานิสงส์ผลบุญที่ท่านได้กระทำ จงสัมฤทธิ์ผลเพื่อความงอกงามแห่งธรรมและเพื่อประโยชน์สุขของพุทธศาสนิกชน ขอทุกท่านจงเป็นผู้มีส่วนแห่งผลบุญนั้นตลอดกาลนาน

นายพิชิต เอ้งฉ้วน

ประธานมูลนิธิเจดีย์บัวเงินบัวทองภูเขาพระยอด

กันยายน 2548

วิชาไปวัด

"คนไทยส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธกันมาตั้งแต่เกิด" คงเป็นคำกล่าวที่อยู่บนข้อเท็จจริงอย่างบิดเบือนมิได้ ทั้งนี้เพราะเมื่อพ่อแม่ไปแจ้งเกิดกับทางราชการ หลักฐานแรกที่ผู้เกิดใหม่ได้เข้าสู่ระบบทะเบียนของประเทศไทยคือ "สูติบัตร" ซึ่งได้ระบุข้อมูลส่วนตัวที่จำเป็นไว้หลายประการ เช่น วัน เวลา สถานที่เกิด ชื่อตัว ชื่อสกุล ชื่อพ่อแม่ เชื้อชาติ สัญชาติ และเลขรหัสประจำตัว สำหรับศาสนานั้นเราได้รับมาจากพ่อแม่ตามประเพณีและวัฒนธรรม คือรับสืบทอดมาตามที่พ่อแม่นับถือ และเมื่ออายุ 15 ปี ซึ่งต้องทำบัตรประชาชนก็มีการระบุศาสนาที่นับถือไว้ในบัตรประจำตัวประชาชนด้วย ดังนั้นการเป็นชาวพุทธของทุกคนจึงเป็นอย่างถูกต้องตามกฎหมาย หากไม่มีการเปลี่ยนแปลงไปนับถือศาสนาอื่น หลักฐานที่ระบุไว้ในบัตรประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้าน ก็จะติดตัวไปตลอดชีวิต

ที่กล่าวมาตอนต้นนั้นก็เพื่อเป็นการย้ำเตือนชาวพุทธทุกคนว่าต่างก็มีหลักฐานเป็นผู้นับถือศาสนาพุทธ และศาสนสถานของชาวพุทธคือวัด ด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ของชาวพุทธมักอยู่ที่วัด เราไปทำบุญกันที่วัด ประเพณีวัฒนธรรมอันเป็นวิถีชีวิตของชาวพุทธไปทำกันที่วัด คนไทยที่นับถือศาสนาพุทธจึงเกี่ยวข้องและผูกพันกับวัดมานาน และสืบต่อมาจนถึงคนรุ่นหลังอย่างพวกเราในทุกวันนี้

ปัจจุบันสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปมาก จากหลายเหตุหลายปัจจัย ทำให้เราชาวพุทธไม่ค่อยได้ไปวัด จนเกิดความเคยชินกับการไม่ไปวัด ลืมการตักบาตรตอนเช้า ลืมหิ้วปิ่นโตไปวัดในวันพระ ลืมแม้แต่วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ลืมไปว่าเป็นหน้าที่ของชาวพุทธที่ต้องไปประกอบพิธีกรรมหรือร่วมศาสนพิธีเพื่อสืบสานพระพุทธศาสนาให้ยั่งยืนสืบไปตามที่องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสฝากพระพุทธศาสนาไว้กับพุทธบริษัท 4 คือ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา เรามีสังกัดว่าเป็นชาวพุทธแต่เป็นฆราวาสบ้านกันเสียเกือบหมด เป็นอุบาสกอุบาสิกากันน้อย จึงน่าจะถึงเวลากันแล้วกระมัง ที่ชาวพุทธจะตั้งสติมองตัวเตือนตนกันสักนิด ว่าเราจะจัดสรรปันส่วนเวลาของชีวิตอย่างไร ให้เกิดช่องว่างของเวลาสำหรับได้ปฏิบัติตนในฐานะชาวพุทธ เพื่อเปิดโอกาสให้ตนเองและลูกหลานได้ทำกิจกรรมทางศาสนาบ้าง หากยังทำเป็นลืมกันต่อไปก็เหมือนอยู่ไปแบบคนไม่มีศาสนา เมื่อพ่อแม่ไม่ได้เป็นแบบ ปากที่พร่ำบ่นว่าลูกหลานปัจจุบันบกพร่องด้านคุณธรรมอย่างน่าเป็นห่วงนั้น ก็ยิ่งไม่พบหนทางในการปรับปรุงแก้ไข หากคนรุ่นพ่อแม่ปัจจุบันไม่เข้าวัดกันเสียแล้ว เรื่องที่หวังจะให้ลูกหลานเป็นคนดีของครอบครัว เป็นคนดีของสังคมก็ดูจะเป็นความหวังที่เลื่อนลอย

การตัดสินใจไปวัดของหลายๆ คนที่เคยห่างเหินการไปวัด ถือว่าเป็นชัยชนะเบื้องต้นที่ทำได้ เพราะการจะไปวัดนั้นเสมือนมีกำแพงหนากั้นอยู่หลายชั้น บางคนยังมองหาวัดหรือหาพระสงฆ์ที่พอใจหรือถูกใจไม่ได้ ด้วยไปตั้งเงื่อนไขไว้สูง คือมองว่าพระสงฆ์ทุกรูปที่พบเห็นทุกวัดต้องมีจริยวัตรดุจพระอริยสงฆ์ แต่เมื่อยังไม่พบก็เลยไม่มีแรงจูงใจไปวัด บางคนรับรู้ข่าวจากสื่อมวลชนถึงพระสงฆ์ที่มีจริยวัตรบกพร่องไม่เหมาะสมกับเพศบรรพชิตเพียงบางรูป ก็เลยระแวงพระดีว่าเป็นพระปลอมไปหมด จึงยังขาดศรัทธาที่จะไปวัด เรื่องไปวัดนี้ต้องทำใจและลดเงื่อนไขลงบ้าง พระก็คือชาวบ้าน

อย่างเรานี่แหละ ท่านเข้าไปบวชเรียนเพื่อศึกษาธรรมและสืบสานพระพุทธศาสนา ต้องใช้เวลายาวนานพอสมควรจึงจะละและตัดอะไรต่ออะไรได้ เราอย่าไปยึดมั่นถือมั่นในเรื่องความไม่ถูกใจต่อพระสงฆ์บางรูป มากั้นมิให้เข้าถึงพระพุทธศาสนา เราเป็นฆราวาสบ้านเพียงแค่รักษาศีล 5 ก็ยังทำกันไม่ค่อยได้ พระสงฆ์ถือศีล 227 ข้อ นับว่าท่านปฏิบัติได้มากกว่าเราหลายเท่านัก ชาวพุทธนั้นมีการเคารพผู้ที่มีศีลสูงกว่า ดังนั้นเราต้องลดทิษฐิของเราเสียบ้าง ถือภาษิตว่า "ชั่วช่างชี ดีช่างสงฆ์" เข้าวัดปฏิบัติตัวเราให้ดีให้ถูกต้องตามหลักพระพุทธศาสนาเป็นเรื่องสำคัญกว่า

ชาวพุทธส่วนหนึ่งที่ห่างเหินวัด เมื่อตั้งสติได้และจัดสรรเวลาเพื่อปฏิบัติตนตามวิถีพุทธศาสนิกชนที่ดี เช่นสวดมนต์ไหว้พระที่บ้าน ฝึกนั่งสมาธิปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน และพยายามไปร่วมทำบุญที่วัดโดยเฉพาะในวันพระ แต่พอไปวัดแล้วกลับทำอะไรไม่ถูก เพราะละเลยหน้าที่ไปนาน ไม่จำบทสวดมนต์ ขอศีลไม่เป็น กล่าวถวายสังฆทานไม่ได้ กรวดน้ำไม่จำ แผ่เมตตาไม่ถูก จึงเคอะๆ เขินๆ ได้แต่ตามๆ เขาไป ถ้าไม่มีผู้นำก็ทำเองไม่ได้ หลายคนอยากทำบุญวันเกิดเพื่อขอพรพระเป็นมงคล แต่ทำอะไรไม่เป็นเลย แม้แต่ตั้งนะโม ต้องให้พระสงฆ์บอกให้ทีละคำทีละวรรค จึงดูน่าเวทนา

เอกสารนี้จึงได้จัดทำขึ้นเพื่อช่วยพวกเราชาวพุทธที่ยังเป็นธรรมะฆราวาสบ้าน ประสงค์จะพัฒนาตัวเองให้มีพื้นฐานสามารถประกอบศาสนพิธีทางพระพุทธศาสนาที่วัดหรือนิมนต์พระมาเจริญพระพุทธมนต์ที่บ้านได้ จะได้เรียนรู้ว่าต้องเตรียมตัวอย่างไร ต้องใช้อะไรบ้างในการไปทำบุญ มีขั้นตอนอย่างไร จะได้ทำถูก และควรได้ทำบ่อย ๆ จนทำเป็น เพื่อเป็นการพัฒนาจากธรรมะฆราวาสบ้านเป็นอุบาสกอุบาสิกา รับหน้าที่สืบสานพระพุทธศาสนาให้ยั่งยืนสืบไป ตามที่พระพุทธองค์ได้ทรงฝากฝังพระพุทธศาสนาไว้กับ

พุทธบริษัท 4 จึงสรุปว่าเอกสารนี้เป็นเรื่องราวของ "วิชาไปวัด" ก็แล้วกัน ซึ่งเป็นวิชาที่อาจารย์พิชิต เอ้งฉ้วน ประธานมูลนิธิเจดีย์บัวเงินบัวทองภูเขาพระยอด ให้ความสำคัญและพร่ำสอนลูกศิษย์กลุ่มธรรมะฆราวาสบ้านอย่างเข้มงวดให้ทุกคนทำได้อย่างถูกต้อง เพราะเป็นพื้นฐานของการทำบุญและรับอานิสงส์แห่งบุญ ซึ่งผู้เขียนได้ขยายความจากหัวข้อ "วิชาไปวัด" จากหนังสือ "บทสวดมนต์ธรรมะฆราวาสบ้านเจดีย์บัวเงินบัวทองภูเขาพระยอด" ทั้งพยายามเก็บจำจากการปฏิบัติจริงมาเรียบเรียงเป็นหนังสือวิชาไปวัดเล่มนี้

การไปวัดไม่ว่าจะไปเองตามจุดประสงค์เฉพาะของแต่ละคนหรือไปร่วมทำบุญในวันพระ ซึ่งทุกๆ วัดมีการทำบุญเป็นประจำอยู่แล้วตามวิถีชาวพุทธในวันขึ้นหรือแรม 8 ค่ำ และ 15 ค่ำ ซึ่งในวันพระนี้แต่ละวัดก็จะมีบุคคลซึ่งอาจเป็นมรรคนายกของวัด หรือผู้เฒ่าผู้แก่ของชุมชนนั้นเป็นผู้นำในการประกอบศาสนพิธีของวัดนั้น ๆ อยู่แล้ว ซึ่งขั้นตอนอาจแตกต่างกันไปบ้างในแต่ละวัด คงต้องปล่อยให้เป็นไปตามวัฒนธรรมของท้องถิ่นหรือวัดนั้นๆ แต่ที่จะนำมาบอกกล่าวกันต่อไปนี้ จะเป็นแบบกลางๆ ที่ปู่ย่า ตาทวดเคยทำกันมา สามารถปรับใช้ให้สอดคล้องกับท้องถิ่นได้ตามความจำเป็น หากจะผิดเพี้ยนหรือแตกต่างกันไปบ้างก็มิใช่สาระสำคัญที่จะมาเป็นเรื่องขัดแย้งกันจนทำให้ไม่อยากไปวัด

สิ่งที่ต้องเตรียมหรือของที่จะนำไปวัด

1. เทียน ไปวัดต้องเตรียมเทียนไปด้วย ไม่ควรไปใช้ของวัด เพราะของวัดนั้นเขาถวายไว้ให้พระใช้ เราไปเอามาใช้หากเป็นกิจของเราก็กลายเป็นหนี้สงฆ์ เทียนจุดหน้าพระพุทธรูปหรือโต๊ะหมู่บูชาควรมีขนาดโตพอควร ปกติพิธีสงฆ์ที่มีการถวายภัตตาหารเพล จะเริ่มประมาณ 10.30 น. และเสร็จสิ้นประมาณ 12.00 น. จึงควรมีขนาดโตที่สามารถจุดแล้วใช้งานได้

ประมาณ 1.5 ชั่วโมง ส่วนเทียนที่ใช้จุดเพื่อทำน้ำมนต์ เทียนที่ใช้ในพานหมากศีล และเทียนที่ใช้กรวดน้ำ อาจมีขนาดเล็กลงก็ได้ นิยมใช้เทียนสีขาวหรือสีเหลือง ส่วนเทียนสีอื่น ๆ มีการใช้เฉพาะกิจไม่นิยมนำมาประกอบศาสนพิธี

2. ธูป ใช้ธูปหอมโดยทั่วไป ปัจจุบันมีธูปสีต่าง ๆ ใช้เฉพาะกิจเป็นเรื่อง ๆ ไม่นิยมใช้ธูปสีในการจุดบูชาพระ ไปวัดควรเตรียมธูปไปเป็นพิเศษเพราะในวัดมีสถานที่ ๆ ประดิษฐานรูปเคารพหรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์อื่น ๆ หลายตำแหน่ง หากมีเวลาควรหาโอกาสสักการะบูชาให้ทั่วถึง จะเป็นมงคลและแสดงความกตัญญูว่าเรายังรำลึกถึงคุณงามความดีที่ท่านเคยสร้างไว้

3. ดอกไม้ ดอกไม้บูชาพระใช้ปักแจกันคู่หน้าองค์พระประธานหรือแจกันคู่ประจำโต๊ะหมู่บูชา ควรใช้ดอกบัวเป็นหลัก แต่ไม่ห้ามดอกไม้ชนิดอื่นทั้งนี้เพราะดอกไม้พื้นบ้านของไทยแต่ละท้องถิ่นมีมาก จึงมีการนำมาบูชาพระตามความสะดวก เพียงแต่นิยมนำดอกไม้ที่ไม่เฉาง่ายสามารถรักษารูปทรง และสีได้เป็นเวลานาน จะเป็นสีอะไรก็ได้ เช่น ดาวเรือง เบญจมาศ กุหลาบ กล้วยไม้ ฯลฯ

4. หมากพลู ต้องเตรียมพานหมากศีล ใช้ถวายพระสงฆ์หลังจากบูชาองค์พระประธานแล้ว ผู้ทำหน้าที่ประธานพิธีหรือเจ้าภาพจะกราบเรียนให้ประธานสงฆ์ทราบจุดประสงค์ที่มาทำบุญในครั้งนี้ว่าจะทำบุญอะไร จะทำอะไรบ้าง จะมีขั้นตอนอย่างไร จะมีการแทรกกิจกรรมพิเศษในช่วงไหน เพื่อประธานสงฆ์จะได้ดำเนินการให้อย่างถูกต้องตามที่เจ้าภาพเตรียมการไว้ เป็นการรู้เขารู้เรา พิธีการจะได้ลื่นไหลไม่ติดขัด เมื่อประธานสงฆ์ทราบจุดประสงค์แล้ว ประธานพิธีประเคนพานหมากศีล ในพานหมากศีลนี้ จัดหมากพลูไว้ 3 คำ หรืออาจเป็น 9 คำ 12 คำ 16 คำ ตามความเหมาะสม

กับงานที่มีความสำคัญแตกต่างกัน มีเทียนปักไว้ 1 เล่ม และธูป 3 ดอก พานหมากศีลอาจจะประดับด้วยดอกไม้ เช่น ดอกบัว ดาวเรือง หรือมาลัยดอกมะลิให้ดูสวยงาม จุดเทียนและธูปแล้วจึงประเคนพระสงฆ์ที่เป็นประธานในพิธี ปัจจุบันนี้มักละเลยไม่จัดพานหมากศีล โดยอ้างว่าพระไม่ฉันหมากแล้ว หรืออ้างความยุ่งยากในการจัดซื้อจัดหา และพระสงฆ์ก็ไม่ติดใจเรียกร้อง อนึ่ง หากเราไปทำบุญที่วัดและมีผู้ดำเนินการอยู่แล้ว จะจัดพานหมากศีลหรือไม่ ก็ถือเป็นวัฒนธรรมการทำบุญของวัดนั้น ๆ แต่หากเราเป็นเจ้าภาพในงานบุญของตัวเองหรือครอบครัว ควรจัดพานหมากศีลให้ถูกต้องตามธรรมเนียมปฏิบัติที่มีมาแต่โบราณ เพราะเทพเทวดาและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในวัดที่เรามองไม่เห็นท่านยังให้ความสำคัญอยู่

5. ปิ่นโต ปิ่นโตไปวัดควรเป็นปิ่นโต 5 ชั้น เพื่อแสดงความกตัญญูแก่ปัญจวัคคี พระภิกษุ 5 รูปแรกของพระพุทธศาสนา และสอดคล้องกับบทกรวดน้ำที่ว่า “ปัญจะมาเร ชิเนนาโถ ปัตจะสัมโพธิ มุตตะมัง” ทั้งปิ่นโต 5 ชั้น สามารถจัดอาหารคาวหวานถวายพระได้อย่างครบถ้วน คือชั้นที่ 1 ใส่ข้าวสวย ชั้นที่ 2 ใส่แกงที่มีรสจัด ชั้นที่ 3 ใส่แกงที่มีรสจืด ชั้นที่ 4 อาหารแห้งประเภทผัดหรือทอดหรือผักสดผักดอง ส่วนชั้นที่ 5 สำหรับขนมนมเนย หรือผลไม้

ในการจัดปิ่นโตไปวัดนั้น เรามักจะได้ยินคนรุ่นก่อนพูดกันว่า **“ทำกับข้าวใส่ชั้นไปวัด”** เป็นเรื่องสำคัญ ต้องปรุงอาหารด้วยความพิถีพิถันและประณีต ของที่จะทำเป็นอาหารไปถวายพระต้องเป็นของดี ๆ คัดเป็นพิเศษ ถ้าเป็นปลาต้องสด ตัวโต ๆ สวย ๆ ปรุงให้มีรสชาดอร่อย สะอาด ผักก็มีการแกะสลักหรือตัดแต่งลบมุมให้สวยงาม ผลไม้ก็เลือกที่ผลสวย ๆ กำลังสุกพอดี สีสวย ๆ เพราะการถวายพระด้วยอาหารดี ๆ จะได้อานิสงส์สูง ทั้ง

ได้อุทิศไปถึงผู้ที่ล่วงลับไปแล้วด้วย จึงมีการวางแผนในการทำกับข้าวใส่ปิ่นโตไปทำบุญแต่ละครั้ง อะไรที่พ่อแม่หรือปู่ย่าตายายชอบก็จะทำสิ่งนั้นไปถวายพระ ตั้งใจทำด้วยจิตที่บริสุทธิ์และเต็มไปด้วยความกตัญญู จึงได้รับอานิสงฆ์แห่งบุญสูง ปัจจุบันนี้การทำอาหารใส่ปิ่นโตไปวัดอาจเป็นเรื่องยุ่งยากสำหรับบางคน จึงมักซื้อแกงถุงหรืออาหารสำเร็จรูปมาจัดใส่ปิ่นโต แต่ควรซื้อมาจัดใส่ปิ่นโตที่บ้านดูแลให้รอบคอบ อาจพบสิ่งปลอมปนที่ไม่เหมาะสมจะได้เอาออกเสียก่อน แล้วจัดใส่ปิ่นโตด้วยความประณีต ทำแบบนี้ได้แม้อานิสงส์บุญจะลดน้อยลงบ้างก็ยังถือว่าพอประมาณ แต่ที่เอาปิ่นโตไปร้านอาหารแล้วให้ทางร้านจัดให้ โดยมิทราบว่ามีอะไรบ้างที่เอาไปทำบุญถวายพระแบบนี้ถือว่าขาดความประณีตละเอียดอ่อน ความตั้งใจมีน้อยอานิสงส์แห่งบุญก็ได้ไม่เต็มที่

6. ปัจจัย ในการไปทำบุญที่วัดควรเตรียมปัจจัยติดตัวไปบ้างเพื่อทำบุญเป็นค่าติดกัณฑ์เทศน์บ้าง ใส่ตู้บริจาคเป็นค่าน้ำค่าไฟให้วัดบ้าง บริจาคเป็นค่าตอบแทนน้ำใจคนช่วยทำความสะอาดเก็บกวาดล้างถ้วยล้างชามบ้าง ร่วมบุญผ้าป่าบ้าง ร่วมสร้างเสนาสนะในวัดบ้าง การทำบุญอย่าถือเป็นเรื่องน่ารำคาญ แต่ถือเป็นความโชคดีที่ได้มีโอกาสทำบุญสร้างกุศล คนไม่ไปวัดอยากทำบุญก็ไม่รู้จะทำที่ไหน แต่ที่วัดใครจะกอบบุญโกยบุญมากน้อยแค่ไหนก็ทำได้ การทำบุญที่วัดหากเป็นงานบุญที่เราเป็นเจ้าภาพและนิมนต์พระสงฆ์ทำพิธีตั้งแต่ 5 รูปขึ้นไป ต้องมีปัจจัยใส่ซองถวายพระเป็นสังฆทานด้วย จะมากน้อยตามฐานะทางเศรษฐกิจหรือความเหมาะสม หากพระสงฆ์น้อยกว่า 5 รูป จะถวายปัจจัยหรือไม่ถวายก็ได้

7. ที่กรวดน้ำ ที่กรวดน้ำทุกวัดจะมีเตรียมไว้ แต่หากประสงค์จะกรวดน้ำเป็นการส่วนตัวควรเตรียมที่กรวดน้ำไปเอง ถ้าไม่มีที่กรวดน้ำจะกล่าวบทกรวดน้ำอย่างเดียวโดยไม่ต้องรินน้ำก็ได้ แต่ต้องกล่าวออกเสียง

สิ่งสำคัญที่ต้องเตรียมไปวัดนอกจากสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว ก็คือการเตรียมตัวเราเอง เมื่อตั้งใจจะไปทำบุญที่วัดก็ต้องเตรียมกายเตรียมใจให้พร้อม ต้องมีความตั้งอกตั้งใจ จิตมุ่งสู่กุศลผลบุญเป็นที่ตั้ง ละ ๆ เสียบ้าง อย่าเป็นคนเรื่องมาก อย่าขี้รำคาญ อย่าขี้บ่น อย่าพูดมาก ถ้าจำเป็นต้องพูดก็จะพูดแต่สิ่งดี ๆ มีประโยชน์สูง ด้วยวาจาที่ไพเราะอ่อนหวาน แต่งตัวให้สุภาพเรียบร้อยและรัดกุม สุภาพสตรีไม่ควรนุ่งกางเกงขาสั้นหรือใส่เสื้อคอกว้างให้ประเจิดประเจ้อ การไปวัดเป็นกิจเฉพาะควรแต่งตัวให้ดูเรียบร้อยสะอาด เสื้อผ้าสีอ่อน ๆ เป็นสีขาวได้ยิ่งดี และหากมีผ้าพาดไหล่ด้วยก็จะดูดีไปอีกแบบ ไม่มีใครเขามาตัดสินให้เราว่าถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ แต่เราควรพิจารณาตัวเองว่าเหมาะสมหรือไม่ อย่าเอาอย่างคนที่ทำบกพร่อง เห็นคนนั้นคนนี้ทำได้เราจะทำบ้างนั้นย่อมมิใช่สิ่งควรทำในการทำบุญ เพราะจะตัดรอนผลบุญผลกุศลที่พึงได้ให้ลดลง

ขั้นตอนการทำบุญถวายภัตตาหารเพล

ขั้นตอนที่ 1 บูชาองค์พระประธาน ประธานพิธีหรือเจ้าภาพหรือมรรคนายกจุดเทียน-ธูปที่โต๊ะหมู่บูชา โดยใช้เทียนชนวนจุดเทียนเล่มซ้ายมือของผู้จุดก่อน ซึ่งก็คือด้านขวาของพระพุทธรูปนั่นเอง แล้วจุดธูป 3 ดอกปักลงให้ตรง ๆ ให้เสมอกันดูสวยงาม ผู้ร่วมพิธีประนมมือส่งจิตร่วมเสมือนจุดเทียน-ธูปด้วยตนเอง ประธานกราบ 3 ครั้ง ผู้ร่วมบุญคอยสังเกตเพื่อกราบพระพร้อมกับประธาน ในขั้นตอนกราบ ผู้นำพิธีพระอาจมี

การกล่าวนำว่า **"พุทธัง วันทามิ"** (กราบ) **"ธัมมัง วันทามิ"** (กราบ) **"สังฆัง วันทามิ"** (กราบ) เพื่อให้เกิดความพร้อมเพรียง การนั่งหากสุขภาพอำนวยควรนั่งคุกเข่า

เมื่อกราบองค์พระประธานแล้ว ผู้นำก็จะนำกล่าวคำบูชาองค์พระประธาน หมู่คณะผู้ร่วมพิธีร่วมกล่าวคำบูชาไปจนจบดังนี้

1. นะโมตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
นะโมตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
นะโมตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

2. พุทธัสสะบูชา มหาเตชะวันโต
ธัมมัสสะบูชา มหาปัญญาโย
สังฆัสสะบูชา มหาโภคะวะโห
โลกะนาโถ (อิมินาสักกาเรนะ) (บางพื้นที่ไม่กล่าววรรคนี้)
ปะฏิ ปะฏิ บูชายะ

3. อิติปิโส วิเสเสอิ อิเสเส พุทธะนาเมอิ
อิเมนาพุทธะตังโสอิ อิโสตังพุทธะปิติอิ(บางพื้นที่ไม่กล่าวบทนี้)

ขั้นตอนที่ 2 บูชาพระรัตนตรัยและอาราธนาศีล ผู้นำและผู้ร่วมบุญหันหน้าหรือปรับตัวมาทางหมู่พระสงฆ์ ซึ่งนั่งเรียงรายตามลำดับอาวุโสพรรษาอาจมี 1, 2, 3, 5, 6, 7, 9 รูป(4 รูปสำหรับสวดพระอภิธรรม) ปกติหากพื้นที่เพียงพอพระสงฆ์จะนั่งแถวเดียว หากมีพระสงฆ์จำนวนมากอาจนั่งซ้อนเป็น 2 แถว 3 แถว ตามความเหมาะสมต่อด้วยแถวของสามเณรซึ่งจะเว้นระยะห่างกันพองาม

เมื่อพร้อมแล้วผู้นำจะจุดเทียนและธูปที่พานหมากศีลแล้วบอกกล่าวการขอศีล ขั้นตอนนี้หากเจ้าภาพมีความประสงค์ที่จะให้พระสงฆ์

ประกอบศาสนพิธีเป็นพิเศษในเรื่องใดหรือมีพิธีกรรมอื่น เช่น การตักบาตร การฉลอง การเจิม ฯลฯ ก็สามารถอาราธนานิมนต์หรือกราบเรียนให้ประธานสงฆ์ทราบจุดมุ่งหมายให้ชัดเจน พิธีกรรมจะได้มีความถูกต้องสมบูรณ์ทั้งถูกใจด้วย แล้วประเคนพานหมากศีลและสิ่งที่เตรียมไว้เช่น หม้อน้ำมนต์ สายสิญจน์ พานดอกไม้ร่วงสำหรับโปรยเป็นมงคล ฯลฯ

เมื่อประธานสงฆ์รับประเคนพานหมากศีลและทราบเจตนาของเจ้าภาพแล้ว ผู้นำก็จะกล่าวนำสวดบูชาพระรัตนตรัยและอาราธนาศีลซึ่งหากผู้ร่วมบุญสามารถสวดมนต์และอาราธนาศีลได้ก็ควรสวดไปพร้อม ๆ กันด้วยเสียงดัง ๆ อย่างมีความมั่นใจ ให้เทพเทวดาและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในวัดได้ยินทั่วกัน อย่าปล่อยให้ผู้นำสวดอยู่คนเดียว เพราะบุญกุศลนั้นใครทำใครได้ เรามาวัดเพื่อทำบุญสร้างกุศล การไหว้พระสวดมนต์ต้องฝึกให้คล่องให้เป็นวิชาติดตัว โดยใช้บทสวดบูชาพระรัตนตรัยดังนี้

บทบูชาพระรัตนตรัย

1. **นะโมตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ**
   นะโมตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
   นะโมตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
2. **พุทธัสสะบูชา มหาเตชะวันโต**
   ธัมมัสสะบูชา มหาปัญญาโย
   สังฆัสสะบูชา มหาโภคะวะโห
   โลกะนาโถ (อิมินา สักกาเรนะ)
   ปะฏิ ปะฏิ บูชายะ

3.

3.1 อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา พระผู้มีพระภาคเจ้าเป็นพระอรหันต์ บริสุทธิ์หมดจดจากกิเลสเครื่องเศร้าหมองทั้งหลาย ได้ตรัสรู้ถูกถ้วนดีแล้ว อิเมหิ สักกาเรหิ ตังภะคะวันตัง อะภิปูชะยามิ ข้าพเจ้าบูชา ซึ่งพระผู้มีพระภาคเจ้านั้น ด้วยเครื่องสักการะเหล่านี้ (กราบ)

3.2 สวากขาโต ภะคะวะตาธัมโม พระธรรมคือศาสนาอันพระผู้มีพระภาคเจ้าแสดงไว้ดีแล้ว อิเมหิ สักกาเรหิ ตังธัมมัง อะภิปูชะยามิ ข้าพเจ้าบูชา ซึ่งพระธรรมเจ้านั้น ด้วยเครื่องสักการะเหล่านี้ (กราบ)

3.3 สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ หมู่พระสงฆ์ผู้เชื่อฟังของพระผู้มีพระภาคเจ้า ปฏิบัติดีแล้ว อิเมหิ สักกาเรหิ ตังสังฆัง อะภิปูชะยามิ ข้าพเจ้าบูชา ซึ่งหมู่พระสงฆ์เจ้านั้น ด้วยเครื่องสักการะเหล่านี้ (กราบ)

จบบทสวดบูชาพระรัตนตรัยแล้ว กล่าวคำอาราธนาศีลต่อเนื่องไปดังนี้

บทอาราธนาศีล

มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ
ติสะระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ

ทุติยัมปิ มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ
ติสะระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ

ตะติยัมปิ มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ
ติสะระเณนะ สะหะ ปัญจะ สีลานิ ยาจามะ

(หากอาราธนาศีลเฉพาะบุคคลเพียงคนเดียวจะกล่าวขึ้นต้นว่า อะหัง ภันเต และจบด้วย นิยาจามิ)

กล่าวคำอาราธนาศีลแล้ว ประธานสงฆ์ก็จะให้ศีล โดยพระจะว่านะโม 3 จบ แล้วผู้ร่วมบุญว่าตามพระไปจนพระให้ศีลจบ ดังนี้

ประธานสงฆ์

นะโมตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

นะโมตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

นะโมตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

ฆราวาสว่าตาม

ประธานสงฆ์ กล่าวนำทีละวรรค และฆราวาสว่าตาม ดังนี้

พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ

ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ

สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ

ทุติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

ตะติยัมปิ พุทธัง สะระณัง คัจฉามิ

ตะติยัมปิ ธัมมัง สะระณัง คัจฉามิ

ตะติยัมปิ สังฆัง สะระณัง คัจฉามิ

"ติสะระณะคะมะนัง นิฏฐิตัง" ฆราวาสรับว่า **"อามะ ภันเต"**

1. **ปาณาติปาตา เวระมะณี สิกขาปะทัง สมาทิยามิ**
2. **อะทินนาทานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สมาทิยามิ**
3. **กาเมสุมิจฉาจารา เวระมะณี สิกขาปะทัง สมาทิยามิ**
4. **มุสาวาทา เวระมะณี สิกขาปะทัง สมาทิยามิ**
5. **สุราเมระยะมัชชะปะมาทัฏฐานา เวระมะณี สิกขาปะทัง สมาทิยามิ**

"อิมานิ ปัญจะ สิกขาปะทานิ สมาทิยามิ" ฆราวาสว่าตาม 3 จบ

(บางวัดว่า อิมานิ ปัญจะ สิกขาปะทานิ สมาทิยามิ แล้วต่อด้วย สีเลนะฯไปจนจบ)

ประธานสงฆ์ กล่าวอานิสงส์ศีล

"สีเลนะ สุคะติง ยันติ" (ฆราวาสรับว่า "สาธุ")

"สีเลนะ โภคะสัมปะทา" (ฆราวาสรับว่า "สาธุ")

"สีเลนะ นิพพุติง ยันติ ตัสมา สีลัง วิโสธะเย" (ฆราวาสรับว่า "สาธุ")

หากเป็นการไปทำบุญที่วัดในวันพระตามปกติ ไม่มีกิจกรรมอื่นเช่น การตักบาตร การฉลอง หรือการเทศนา เมื่อรับศีลแล้วก็จะ**กล่าวถวายสังฆทาน** แต่หากมีกิจกรรมอื่นก็ต้อง**กล่าวคำอาราธนาพระปริตร** เพื่อให้พระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์ หรือหากมีการเทศนาก็ต้อง**กล่าวคำอาราธนาธรรม** เสียก่อน

อนึ่ง เป็นที่น่าสังเกตว่าในการรับศีลนั้น พระสงฆ์ส่วนใหญ่จะให้ศีลอย่างถูกต้องมีการเว้นวรรคตอน เช่น **ปาณาติปาตา** (เว้นวรรค) **เวระมะณี สิกขาปะทัง สมาทิยามิ** แต่ฆราวาสเกือบทุกพื้นที่จะรับศีลยาวไปเลย เป็น **"ปาณาติปาตาเวระมะณีสิกขาปะทังสมาทิยามิ"** ไม่เว้นวรรคให้ถูกต้องตามที่พระสงฆ์นำ จึงควรช่วยกันท้วงติงและบอกกล่าวกันเพื่อความถูกต้องตามที่องค์กรสงฆ์ชี้แนะ

สำหรับการทำบุญกรณีเฉพาะกิจไม่ว่าจะเป็นการทำบุญที่วัดหรือนิมนต์พระสงฆ์ไปเจริญพระพุทธมนต์ที่บ้าน ขั้นตอนต่าง ๆ ก็คงปฏิบัติเป็นลำดับดังกล่าวแล้ว แต่เมื่อรับศีลแล้ว ผู้นำและผู้ร่วมบุญร่วมกล่าว **"อาราธนาพระปริตร"** ดังนี้

วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา

สัพพะ *ทุกขะ* วินาสายะ ปะริตตัง พรูถะ มังคะลัง

วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา

สัพพะ *ภะยะ* วินาสายะ ปะริตตัง พรูถะ มังคะลัง

วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา

สัพพะ *โรคะ* วินาสายะ ปะริตตัง พรูถะ มังคะลัง

หรือหากเป็นกรณีที่มีการเทศนา หรือการสวดที่เป็นการอุทิศผลบุญผลกุศลให้กับผู้ที่ล่วงลับไปแล้วก็จะมีการกล่าว **"อาราธนาธรรม"** ดังนี้

พรัหมา จะโลกา ธิปะตี สะหัมปะติ

กัตอัญชะ ลี อัน ธิวะรัง อะยาจะถะ

สันตีธะ สัตตาป ประระชักขะชาติกา

เทเสตุ ธัมมัง อะนุกัมปิมัง ปะชัง

ขณะที่พระสงฆ์กำลังเจริญพระพุทธมนต์นั้นจะมีการจุดเทียนน้ำมนต์ ผู้ทำพิธีต้องคอยสังเกต เมื่อพระสงฆ์สวดมาจนจบบท **นะโม 8 บท** และเริ่มสวดมงคลสูตรขึ้นต้นบทอะ**เสวนา จ พาลานํ** ผู้นำพิธีต้องจุดเทียนชนวนเพื่อจุดเทียนที่หม้อน้ำมนต์แล้วประเคนให้ประธานสงฆ์ **และหากการทำบุญนั้นมีการตักบาตร** ก็ควรเตรียมบาตรและขันข้าวสำหรับตักบาตรไว้ให้พร้อมด้วย ควรพิจารณาจำนวนผู้ร่วมบุญ หากจำนวนคนน้อยอาจจัดบาตรลูกเดียว แต่ถ้ามีผู้ร่วมบุญมากควรเพิ่มบาตรเป็น 3 ลูก เพื่อจะได้ไม่แออัด และผู้ร่วมบุญได้ร่วมตักบาตรกันทั่วถึง ควรจัดตั้งบาตรบนโต๊ะปูผ้าขาวรองรับให้ดูเรียบร้อยสวยงาม **เมื่อพระเจริญพระพุทธมนต์มาจนถึงบทอิติปิโส** ผู้ร่วมบุญควรเตรียมตัวเพื่อร่วมกันตักบาตร **เมื่อพระสงฆ์สวดถึงบทพาหุง** ก็เริ่มตักบาตร ในการตักบาตรผู้ร่วมบุญควรผลัดเปลี่ยนกันไปตักบาตร

อย่าให้ขาดตอน ตักบาตรแล้วควรกลับมานั่งไหว้พระต่อเนื่องไปจนจบ การตักบาตรนั้นควรให้เสร็จสิ้นเมื่อพระสงฆ์สวดบทให้พรจบพอดี ดังนั้นต้องพิจารณาจำนวนผู้ร่วมบุญ หากมีจำนวนมากอาจจัดตัวแทนที่เหมาะสมตักบาตรและผู้ร่วมบุญอื่น ๆ คอยกล่าว "สาธุ" ก็ถือว่าได้ร่วมตักบาตรแล้ว

ขั้นตอนที่ 3 ถวายสังฆทาน ปกติทางวัดจะจัดพื้นที่ไว้สำหรับวางสังฆทานบริเวณหน้าที่นั่งพระสงฆ์ หากที่นั่งพระสงฆ์อยู่บนแท่นสูงกว่าระดับพื้นก็ต้องจัดโต๊ะไว้สำหรับวางเครื่องสังฆทาน โดยต้องปูผ้าขาวรองรับ สังฆทานในที่นี้หมายถึง ภัตตาหารที่ผู้ร่วมบุญเตรียมมาเพื่อถวายเป็นภัตตาหารเพลแด่หมู่พระสงฆ์ เป็นเครื่องคาวหวาน ขนมนมเนย ผลไม้และน้ำดื่ม ซึ่งอาจเป็นปิ่นโตทั้งสำรับหรืออาหารที่จัดใส่ถาดไว้เป็นชุด ๆ หากเครื่องสังฆทานมีมากและไม่สามารถนำมาวางบนโต๊ะสังฆทานได้หมด ควรจัดแยกรวมกันอีกที่ โดยปูผ้าขาวรองรับไม่ควรวางไว้บนพื้น ก่อนจะกล่าวถวายสังฆทาน เจ้าภาพจะถวายข้าวพระพุทธเสียก่อน

การถวายข้าวพระพุทธ ข้าวพระพุทธที่ถวายนั้นนิยมจัดอย่างเดียวกับที่ถวายพระสงฆ์ ใช้ผ้าขาวปูรองรับข้าวพระพุทธตรงหน้าองค์พระประธานหรือหน้าโต๊ะหมู่บูชาจุดธูป 3 ดอก ปักในกระถางธูป ผู้ถวายนั่งคุกเข่าประนมมือหน้าโต๊ะหมู่บูชาแล้วนำกล่าวคำถวายดังนี้

นะโมตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
นะโมตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
นะโมตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

อิมัง สูปะพะยัญชะนะสัมปันนัง สาลีนัง โภชะนานัง อุทะกัง วะรัง พุทธัสสะ ปูเชมะ

ผู้ร่วมบุญควรน้อมจิตร่วมและกล่าวคำถวายข้าวพระพุทธไปด้วย เมื่อเสร็จภัตกิจและพระสงฆ์อนุโมทนาเสร็จแล้วจึงลาข้าวพระพุทธได้ โดยผู้ลานั่งคุกเข่าหน้าสำรับที่หน้าองค์พระประธานหรือหน้าโต๊ะหมู่บูชา กราบ 3 ครั้ง แล้วประนมมือกล่าวคำว่า **เสสัง มังคะลัง ยาจามิ**

หลังจากถวายข้าวพระพุทธแล้ว ผู้นำจะกล่าวนำถวายสังฆทาน ผู้ร่วมบุญกล่าวตาม หากผู้ร่วมบุญส่วนใหญ่กล่าวคำถวายสังฆทานได้ก็ควรกล่าวพร้อม ๆ กัน หรือหากเป็นการทำบุญกรณีพิเศษ ที่เจ้าภาพเตรียมคำกล่าวถวายสังฆทานไว้เป็นการเฉพาะ ผู้ทำพิธีก็จะเป็นผู้กล่าวนำ โดยใช้**คำกล่าวถวายสังฆทาน** ดังนี้

นะโมตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
นะโมตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
นะโมตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

อิมานิ มะยัง ภันเต ภัตตานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุ โน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ ภัตตานิ สะปะริวารานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายซึ่งภัตตาหารกับทั้งเครื่องบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงโปรดรับ ซึ่งภัตตาหารกับเครื่องบริวารทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย เพื่อความสุข ความเจริญ ความมีสุขภาพดีและร่ำรวยยิ่ง ๆ ขึ้นแก่ข้าพเจ้าทั้งหลายตลอดสิ้นกาลนานเทอญ

สำหรับคำกล่าวถวายสังฆทานนี้ มักกล่าวแตกต่างกันไปแต่ละท้องถิ่น หรือแต่ละวัด ดังนั้นจึงมักมอบหมายให้มีผู้กล่าวนำ ซึ่งผู้นำท่านจะกล่าวนำอย่างไร ผู้ร่วมบุญก็กล่าวตามไปจนจบ จะได้เป็นบทเดียวกัน แต่หากเป็นการทำบุญที่จัดขึ้นในวาระพิเศษเฉพาะเรื่อง การกล่าวถวายสังฆทานก็จะกล่าวให้สอดคล้องกับกิจกรรมนั้น ซึ่งเจ้าภาพจะเตรียมการไว้ล่วงหน้าแล้ว เช่น คำกล่าวถวายสังฆทานเมื่อนิมนต์พระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์ที่บ้านเรือนของตนเอง ดังนี้

คำกล่าวถวายสังฆทาน (เฉพาะกิจของคณะธรรมะฆราวาสบ้าน)

นะโมตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
นะโมตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
นะโมตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

อิมานิ มะยัง ภันเต ภัตตานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุโน ภันเต ภิกขุสังโฆ

อิมานิ ภัตตานิ สะปะริวารานิ ปะฏิคคันหาตุ อัมหากัง ฑีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลายขอน้อมถวาย ซึ่งภัตตาหารพร้อมทั้งเครื่องบริวารทั้งหลายเหล่านี้ โดย..เป็นเจ้าภาพแด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงโปรดรับ ซึ่งภัตตาหารพร้อมทั้งเครื่องบริวารทั้งหลายเหล่านี้ ของข้าพเจ้าทั้งหลาย

-เพื่อบำเพ็ญบุญบำเพ็ญกุศล แก่ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ในราชวงศ์จักรีทุกพระองค์แห่งแผ่นดินประเทศไทยที่ข้าพเจ้าทั้งหลายได้อาศัยอยู่

-เพื่อบำเพ็ญบุญบำเพ็ญกุศลให้กับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย ที่สถิตย์อยู่ ณ บ้านหลังนี้ (เลขที่...)

และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่สถิตย์อยู่ที่บ้านของข้าพเจ้าทั้งหลาย

-เพื่อบำเพ็ญบุญบำเพ็ญกุศลให้กับบิดาและมารดา ปู่ย่าและตายาย ครูบาและอาจารย์ ญาติสนิทและมิตรสหาย เจ้ากรรมและนายเวร ทั้งที่มีชีวิตอยู่ก็ดี ที่ล่วงลับไปแล้วก็ดี

ขออานิสงส์ทั้งหลายที่ได้ร่วมกันบำเพ็ญบุญบำเพ็ญกุศลในวันนี้ให้ก่อเกิดเป็นบุญบารมีค้ำจุนพวกข้าพเจ้า ให้บารมีแห่งไตรมงคล อันมีบารมีแห่งชาติ บารมีแห่งศาสนา และบารมีแห่งพระมหากษัตริย์ คุ้มครองให้ข้าพเจ้าทั้งหลาย มีธาตุทั้งสี่สมบูรณ์ ให้มีสุขภาพแข็งแรง ให้มีโชคมีลาภ ให้มีโภคทรัพย์มากมาย ปฏิบัติธรรมทุกครั้งให้ก่อเกิดปัญญา ได้เป็นผู้รู้ได้เป็นผู้ตื่นได้เป็นผู้เบิกบาน สู่นิพพานังตลอดสิ้นกาลนานเทอญ

อนึ่งคำกล่าวถวายสังฆทานส่วนที่เป็นภาษาบาลี หากเป็นการทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้กับผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว จะเพิ่มคำว่า "มะตะกะ" หน้าคำว่า"ภัตตานิ" เป็น อิมานิ มะยัง ภันเต **มะตะกะภัตตานิ** สะปะริวารานิฯ ส่วนวรรคอื่น ๆ ก็กล่าวเหมือนเดิม เมื่อกล่าวคำถวายสังฆทานจบแล้ว พระสงฆ์จะกล่าวรับ "สาธุ" จากนั้นก็ช่วยกันนำสังฆทานตามที่จัดไว้ทั้งที่อยู่บนโต๊ะสังฆทานและที่จัดวางไว้ที่อื่นมาถวายพระด้วยการประเคนทุกอย่างโดยดูแลให้มีปริมาณเท่า ๆ กัน คือให้ครบถ้วนและทั่วถึงพระสงฆ์ทุกรูปมิใช่มาก่ายกองอยู่ที่ประธานสงฆ์

ใคร่จะกล่าวถึงการถวายสังฆทานที่ **เจดีย์บัวเงินบัวทองภูเขาพระยอด อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง** ซึ่งมีความน่าสนใจ ด้วยมีผู้ร่วมบุญมากและต่างก็มาจากพื้นที่ต่าง ๆ หลายจังหวัดรวมถึงชาวมาเลเซียด้วย เจดีย์บัวเงินบัวทองภูเขาพระยอดมิใช่วัดหรือสำนักสงฆ์ แต่เป็น**สถานที่แสดงออกของประชาชนในการเคารพ เทิดทูนและปฏิบัติต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ตามหน้าที่ของชนชาวไทย ที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญหมวดที่ 4 มาตรา 66 "บุคคลมีหน้าที่รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้"** ซึ่งที่นี่จะนิมนต์พระสงฆ์มาเจริญพระพุทธมนต์และฉันภัตตาหารเพล เป็นประจำทุกวันพระ 15 ค่ำ เพื่อให้ประชาชนได้มีโอกาสทำบุญสร้างกุศลและพบพระรัตนตรัยอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างวิถีการดำรงชีวิตกับการสืบสานพระพุทธศาสนาให้เป็นเรื่องเดียวกัน **สถานที่นี้ได้จัดพื้นที่ไว้สำหรับทุกคนได้เคารพธงชาติและร้องเพลงชาติไทย มีหลวงพ่อยอดศูนย์รวมจิตใจให้ชาวพุทธได้มาร่วมศาสนาพิธีทางพระพุทธศาสนาเพื่อสวดมนต์ไหว้พระและทำบุญสร้างกุศล**

และมีพลับพลา ประดิษฐานพระบรมรูปบูรพกษัตราธิราชไทยให้คนไทยได้เคารพสักการะโดยการร่วมร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี และกล่าวถวายพระพร อันเป็นการทำหน้าที่ชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญที่สมบูรณ์

ชาวพุทธที่มาร่วมบุญบนเขาพระยอดได้เรียนรู้วิชาไปวัด ดังนั้นส่วนใหญ่จึงปฏิบัติศาสนพิธีได้เองคือสวดมนต์ได้ ขอศีลเป็น ถวายสังฆทานถูก และกรวดน้ำคล่อง ทุกอย่างที่เจดีย์บัวเงินบัวทองดำเนินการโดยประชาชนเพื่อประชาชนโดยแท้จริง การถวายสังฆทานซึ่งมีแต่ปิ่นโต 5 ชั้น และขวดน้ำดื่ม จะจัดตั้งเป็นชุด ๆ หน้าหมู่พระสงฆ์ พร้อมดอกไม้ธูปเทียน และซองปัจจัย พิธีกรจะเรียนเชิญเจ้าภาพและตัวแทนหมู่บ้านที่มาร่วมบุญในวันนั้น เป็นผู้นำถวายสังฆทานต่อพระสงฆ์ โดยกล่าวนำให้ตัวแทนประคองปิ่นโตและเครื่องบริวารขึ้นจบที่หน้าผาก แล้ว**กล่าวขออัญเชิญองค์พระประธานประจำวันเกิด ขออัญเชิญองค์พระประธานประจำเดือนเกิด และขออัญเชิญองค์พระประธานประจำปีนักษัตรเกิดของข้าพเจ้ามาเป็นสรณะในการบำเพ็ญบุญบำเพ็ญกุศลในครั้งนี้** แล้วประเคนแด่พระสงฆ์พร้อม ๆ กันแล้วกราบ และถอยออกมาเพื่อให้คนข้างหลังได้มีโอกาสเข้าไปประเคนด้วย ขณะที่มีการประเคนเครื่องสังฆทานผู้ร่วมบุญที่เหลือซึ่งคอยสังเกตอยู่ก็จะกล่าวคำ **"สาธุ"** พร้อม ๆ กัน จนหมดสังฆทานที่เตรียมมา อันเป็นการรับอานิสงส์แห่งบุญร่วมกัน

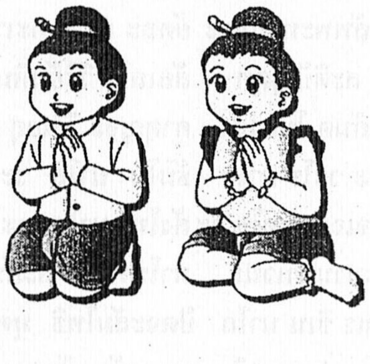
ขั้นตอนที่ 4 กรวดน้ำ หลังประเคนภัตตาหารเพลแล้ว ผู้ร่วมบุญก็จะร่วมกันกรวดน้ำ การกรวดน้ำนี้เป็นเรื่องสำคัญในการทำบุญ เพราะเสมือนเป็นการจบการทำบุญทำกุศลในครั้งนั้น การกรวดน้ำถือว่าภารงานที่ทำมีความสำเร็จ จึงได้นำอานิสงส์แห่งบุญที่เกิดขึ้นอุทิศแก่คนอื่น ๆ ทั้งที่มีชีวิตอยู่และล่วงลับไปแล้ว รวมถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เคารพนับถือในสถานที่นั้น

ให้ได้รับอานิสงส์แห่งบุญด้วย เป็นการแสดงความกตัญญูกตเวที แต่เนื่องจากบทกรวดน้ำที่มักใช้แตกต่างกันด้วยมีหลายแบบทั้งแบบสั้นและแบบยาว ดังนั้น แต่ละแห่งก็จะเลือกใช้บทกรวดน้ำที่ตนคิดว่าเหมาะสมที่สุด ที่เลือกใช้บทสั้นเพราะ เห็นว่าจบเร็วไม่ยืดยาด ทั้งจำได้ง่าย ที่เลือกใช้บทยาวเพราะเห็นว่าอุทิศส่วนบุญไปได้ทั่วถึงทุกหมู่เหล่า จะใช้บทใดควรศึกษา มีการเอาบทกรวดน้ำอุทิศให้ผู้ตายมาใช้ในงานบุญงานมงคลก็มากเพราะความ ไม่รู้ สำหรับที่เจดีย์บัวเงินบัวทองภูเขาพระยอดใช้บทยาว คือ **"กรวดน้ำ อิมินา"** ซึ่งอาจารย์พิชิต เอ้งฉ้วน ประธานมูลนิธิเจดีย์ฯ จะถูกผู้ร่วมบุญใหม่ ๆ ถามบ่อย ๆ ว่าใช้บทกรวดน้ำสั้นมิได้หรือ ซึ่งอาจารย์ก็บอกว่าได้ เพียงแต่ถึงเป้าหมายไม่เหมือนกัน เปรียบเหมือนการเดินทาง เดินเท้าก็ถึงแต่ช้า นั่งรถจักรยานยนต์ก็ถึงเร็วแต่อาจไม่ปลอดภัย กรวดน้ำอิมินาเหมือนเดินทางด้วยรถยนต์ซึ่งถึงเป้าหมายเร็วและปลอดภัยด้วย คณะธรรมะฆราวาสบ้านจึงใช้บทนี้มาโดยตลอด

สิ่งที่ใคร่จะกล่าวถึงในการกรวดน้ำอีกประการหนึ่งคือการใช้ที่กรวดน้ำที่เป็นคณฑี อันเป็นภาชนะที่ใช้สำหรับการกรวดน้ำโดยเฉพาะ เพราะคณฑีมีกะเปาะใหญ่บรรจุน้ำได้มาก ปากแคบสามารถรินน้ำให้ไหลเรื่อย ๆ ไม่ขาดตอนและควบคุมทิศทางหรือปริมาณน้ำให้สัมพันธ์กับบทกรวดน้ำได้ แต่หากไม่มีการเตรียมการ ก็พบว่ามีการหยิบฉวยภาชนะอื่น ๆ มาใช้กรวดน้ำ เช่น แก้วน้ำ ขันน้ำ ฯลฯ ซึ่งเป็นภาชนะปากกว้าง ควบคุมการไหลของน้ำยาก น้ำจึงหกเรี่ยราดเลอะเทอะดูแล้วไม่เหมาะสม ซ้ำพวกโอปาติกะที่มาคอยรับบุญอยู่ก็จะมาแย่งบุญกันจากน้ำที่หกเรี่ยราดอยู่บนพื้นนั้นเอง เป็นที่น่าสังเกตว่าทุกครั้งที่มีการกรวดน้ำ จะพบผู้ร่วมบุญเกาะเกี่ยวกันเป็นพวงเพื่อพึ่งพิงคนที่กรวดน้ำเป็น บางคนก็เกาะเขาตลอดทุกครั้งที่กรวดน้ำเป็นภาพที่ฟ้องว่าไม่ได้มีการฝึกฝนเรียนรู้ เพื่อให้สามารถทำได้เอง ก็เป็นเรื่องน่าคิด

สำหรับภาชนะกรวดน้ำนั้นชุดหนึ่งจะมีอยู่ 2 ส่วน คือคณฑีใส่น้ำและพานรองรับน้ำ ก่อนจะเริ่มกรวดน้ำต้องจุดเทียนปักไว้ที่พานรองรับน้ำ 1 เล่ม และจุดธูป 3 ดอกวางพาดไว้ปากพานและในพานใส่หมาก 1 คำ และดอกไม้สีขาว เช่น ดอกบัวพับกลีบเปิดหน้า หรือดอกมะลิ ดอกพุดก็ได้ หากไม่มีสีขาว จะใช้สีอื่นก็ได้ เช่น ดาวเรือง เมื่อกรวดน้ำเสร็จแล้วก็นำน้ำในพานรองรับไปรินไว้ที่โคนต้นไม้ใหญ่พร้อมปักธูปและเทียนที่ยังไม่หมดไว้บนพื้นดินที่รินน้ำ ตอนรินน้ำลงดินบางคนก็จะบอกกล่าวฝากพระแม่ธรณีให้ช่วยนำผลบุญผลกุศลไปสู่ผู้ที่อุทิศส่วนกุศลไปให้

เมื่อประเคนเครื่องสังฆทานแด่พระสงฆ์เสร็จสิ้นแล้ว ผู้ร่วมบุญก็จะร่วมกันกรวดน้ำ เมื่อพระสงฆ์เริ่มอนุโมทนาด้วยบท ยถา...(บางวัดพระสงฆ์จะอนุโมทนาหลังกรวดน้ำ) โดยใช้ **บทกรวดน้ำอิมินา** ดังนี้

บทกรวดน้ำอิมินา

นะโมตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
นะโมตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ
นะโมตัสสะ ภะคะวะโต อะระหะโต สัมมาสัมพุทธัสสะ

อิมินา ปุญญะกัมเมนะ อุปัชฌายา คุณุตตะรา
อาจะริยูปะการาจะ มาตา ปิตา จะ ญาตะกา
ปิยา มะมัง สุริโย จันทิมา ราชา คุณะวันตา นะราปิ จะ
พรัหมมะ มารา จะ อินทา จะ ตุโลกะปาลา จะ เทวะตา
ยะโมมิตตา มะนุสสาจะ มัชฌัตตา เวริกาปิ จะ
สัพเพ สัตตา สุขี โหนตุ ปุญญานิ ปะกะตานิ เม
สุขัง จะ ติวิทัง เทนตุ ขิปปัง ปาเปถะ โว มะตัง

อิมินา ปุญญะกัมเมนะ อิมินา อุททิเสนะ จะ
ขิปปาหัง สุละเภ เจวะ ตัณหุ ปาทานะ เฉทะนัง
เย สันตาเน หินา ธัมมา ยาวะ นิพพานะโต มะมัง
นัสสันตุ สัพพะทา เยวะ ยัตถะ ชาโต ภะเว ภะเว
อุชุจิตตัง สะติปัญญา สัลเลโข วิริยัมหินา
มารา ละภันตุ โนกาสัง กาตุญจะ วิริเยสุ เม
พุทธาทิปะ วะโร นาโถ ธัมโม นาโถ วะรุตตะโม
นาโถ ปัจเจกะพุทโธ จะ สังโฆ นาโถตตะโร มะมัง
เตโสตตะมานุภาเวนะ มาโรกาสัง ละภันตุมา
ปัญจะมาเร ชิเน นาโถ ปัตจะสัมโพธิ มุตตะมัง
จะตุสัจจัง ปะกาเสสิ มหาเวรัง สัพพะพุทเธ นะมามิหัง
อิทัง เม ญาตินัง โหตุ สุขิตา โหนตุ ญาตะโย

(บทกรวดน้ำนี้ใช้หลังจากทำบุญสร้างกุศลเสร็จสิ้นแล้วในทุกกรณี เช่น หลังตักบาตรตอนเช้า หลังสวดมนต์ไหว้พระประจำวันที่บ้าน หลังเจริญสติ หลังการฉลองฯลฯ และเมื่อจำบทกรวดน้ำอิมินาแล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องกรวดน้ำด้วยน้ำก็ได้ ด้วยมีผลในการอุทิศกุศลเหมือนกัน แต่ต้องเปล่งเสียงดังเพื่อให้ได้ยินทั่วโลกธาตุ)

เมื่อฆราวาสที่ร่วมบุญกรวดน้ำเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว พระสงฆ์จะสวดให้พร ผู้ร่วมบุญพึงประนมมือไหว้รับพรไปพร้อม ๆ กัน เมื่อพระสงฆ์ให้พรจบแล้ว ผู้ร่วมบุญรับด้วย "สาธุ" พร้อมกัน จากนั้นจึงร่วมกันแผ่เมตตา

บทแผ่เมตตานี้ก็มีลักษณะเดียวกับบทกรวดน้ำ คือมีทั้งบทสั้นหรือบทย่อ และบทยาวหรือเต็มรูปแบบ ในที่นี้ได้นำบทแผ่เมตตาที่คณะธรรมะฆราวาสบ้านเจดีย์บัวเงินบัวทองภูเขาพระยอดใช้มาเสนอไว้ ด้วยเห็นว่ามีความครบถ้วน สมบูรณ์ คือแผ่ไปอย่างไพศาลสู่ทุกผู้ทุกนามดังนี้

<u>บทแผ่เมตตา</u>

สัพเพ สัตตา **สัตว์ทั้งหลายที่เป็นเพื่อนทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันหมดทั้งสิ้น** ***อะเวรา*** **จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย**

สัพเพ สัตตา **สัตว์ทั้งหลายที่เป็นเพื่อนทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันหมดทั้งสิ้น** ***อัพพะยา ปัชฌา*** **จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้เบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย**

สัพเพ สัตตา **สัตว์ทั้งหลายที่เป็นเพื่อนทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันหมดทั้งสิ้น** ***อะนีฆา*** **จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้มีความทุกข์กายทุกข์ใจเลย**

สัพเพ สัตตา สัตว์ทั้งหลายที่เป็นเพื่อนทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น *สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ* จงมีความสุขกายสุขใจ รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้นเถิด

ท่านทั้งหลายที่ท่านได้ทุกข์ ขอให้ท่านมีความสุข

ท่านทั้งหลายที่ท่านได้สุข ขอให้ท่านมีความสุขยิ่ง ๆ ขึ้น

สัพเพ สัตตา สัตว์ทั้งหลายที่เกิดเป็น*ชะลาพุชะ* ที่เกิดเป็น *อัณฑะชะ* ที่เกิดปีน*สังเสทะชะ* ที่เกิดเป็น*โอปาติกะ* จงมารับกุศลผลบุญให้ถ้วนทั่วทุกตัวสัตว์เทอญ

เมื่อแผ่เมตตาแล้วมักนิยมลาพระกันเสียให้เสร็จสิ้น โดยไม่รอให้พระฉันภัตตาหารเสร็จก่อนดังที่แต่เก่าก่อนเคยทำกันมา โดยใช้บทลาพระดังนี้

- อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ ภะคะวา
พุทธัง ภะคะวันตัง อะภิวาเทมิ (กราบ)

- สวากขาโต ภะคะวะตา ธัมโม
ธัมมัง นะมัสสามิ (กราบ)

- สุปะฏิปันโน ภะคะวะโต สาวะกะสังโฆ
สังฆัง นะมามิ (กราบ)

- บิดา มารดา (กราบ)

- ครูบาอาจารย์ (กราบ)

เมื่อลาพระแล้วพระสงฆ์จะเริ่มฉันภัตตาหารเพล ผู้ร่วมบุญควรสังเกต เมื่อพระสงฆ์เปิดปิ่นโตเถาใดก็ควร "สาธุ" เก็บบุญไปเรื่อย ๆ จนกว่าพระสงฆ์จะเปิดปิ่นโตหมดทุกเถา จากนั้นก็ควรให้พระสงฆ์มีอิสระในการฉันภัตตาหาร โดยผู้ร่วมบุญนั่งสมาธิกันสักช่วงเวลาหนึ่งประมาณ 5-10 นาทีก็ได้ เพื่อให้การทำบุญทำกุศลแต่ละครั้งมีความสมบูรณ์คือได้พบทั้งพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ และการปฏิบัติก็จะได้ครบถ้วนตามกิจของชาวพุทธคือ ทาน ศีลและภาวนาเมื่อพระสงฆ์ฉันภัตตาหารเพลเสร็จสิ้นแล้ว พระสงฆ์จะให้พรอีกครั้ง ควรประนมมือรับพรและกล่าว "สาธุ" เมื่อจบ

อนึ่ง เมื่อการทำบุญเสร็จสิ้นแล้ว ก่อนเดินทางกลับ ควรไป**กราบลาองค์พระประธาน**เสียก่อน โดยใช้บทลาพระ การไปวัดจึงจะสมบูรณ์

ทั้งหมดที่กล่าวมานี้เป็นการบอกกล่าวถึงการไปทำบุญที่วัดในวันพระ แต่หากไปทำบุญเฉพาะกิจ หรือการนิมนต์พระมาทำบุญเจริญพระพุทธมนต์ที่บ้าน ก็อาจมีสาระที่แตกต่างไปบ้างตามแต่ละเป้าหมาย แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นภาพรวมใหญ่ ๆ ของการทำบุญก็จะมีเรื่องราวที่ต้องปฏิบัติดังกล่าวมานี้ทุกครั้ง ซึ่งผู้เป็นเจ้าภาพอาจศึกษาเพิ่มเติมจากพระสงฆ์หรือผู้รู้ที่มีประสบการณ์เพื่อจะได้ปฏิบัติได้ถูกต้องอันจะได้รับอานิสงส์แห่งบุญอย่างเต็มที่ แต่หากชอบทำแบบง่าย ๆ ย่อ ๆ สั้น ๆ อันนี้ตัดออก อันนั้นไม่ต้อง เราก็จะได้รับอานิสงส์แห่งบุญไปอย่างกระปริบกระปรอย ขาด ๆ แหว่ง ๆ ทำให้การทำบุญนั้นขาดความงอกงามทางธรรมไปอย่างน่าเสียดาย

สุดท้ายของการทำบุญที่อยากจะบอกเล่ากันคือ*การทำบุญแบบไตรมงคล* เพื่อเป็นการทำหน้าที่ชนชาวไทยตามที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญคือหน้าที่ในการรักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งรวมสถาบันสำคัญทั้งสามสถาบันในมาตราเดียวกัน ในการทำบุญจึงควรบูรณาการให้เป็นเรื่องเดียวกัน โดยก่อนจะเริ่มศาสนพิธีผู้นำหรือเจ้าพิธีควรกล่าว*เชิญชวนผู้ร่วมบุญให้ยืนตรงและร่วมกันร้องเพลงชาติ จบแล้วจึงนั่งลงเพื่อเริ่มพิธีทางศาสนาต่อไป และเมื่อขั้นตอนการทำบุญจบลงด้วยการลาพระ ผู้ร่วมบุญยืนขึ้นทุกคน ประธานสงฆ์กล่าวถวายพระพร "ทีฆายุโกโหตุ มหาราชา" ผู้ร่วมบุญร่วมร้องเพลง "สรรเสริญพระบารมี" 1 จบ และกล่าวถวายพระพรพร้อมกันว่า "ขอพระองค์จงทรงพระเจริญ ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมขอเดชะ*

ข้าพระพุทธเจ้า (ชื่อ, สกุลตัวเอง) ขอถวายพระพร" ทั้งน้อมจิตถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ขอให้พระองค์ทรงมีพระพลานามัยแข็งแรง สมบูรณ์ตลอดกาล ก็จะเป็น**การทำบุญที่มีคุณค่า ด้วยต่างได้แสดงความกตัญญูต่อแผ่นดินที่เราได้อาศัยอยู่ด้วย**

ก่อนจะจบเรื่องราว "วิชาไปวัด" มั่นใจว่าท่านผู้สนใจคงเห็นขอบข่ายและสาระที่ชาวพุทธควรได้เรียนรู้และฝึกฝนจนปฏิบัติได้เองด้วยความมั่นใจยิ่งขึ้นในการไปทำบุญที่วัดในวันพระหรือนิมนต์พระสงฆ์มาเจริญพระพุทธมนต์ที่บ้านเรือนหรือสถานประกอบการของตนเอง

อนึ่งชาวพุทธส่วนหนึ่งที่ทำงานประจำและมีวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ ซึ่งอาจเสียโอกาสในการไปทำบุญที่วัดในวันพระ หลายคนได้ถือโอกาสไปทำบุญถวายสังฆทานในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์แทนวันพระ นับเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติอย่างยิ่ง ทั้งจะได้ไม่ห่างเหินวัดนานเกินควร ในวันพระนั้นมีญาติโยมไปวัดกันตามสมควร อาหารคาวหวานเครื่องขบฉันจึงอุดมสมบูรณ์ แต่วันธรรมดาที่มิใช่วันพระ หลาย ๆ วัดก็ประสบปัญหาเพราะการบิณฑบาตรอาหารอาจไม่พอเพียงสำหรับพระในวัดซึ่งต้องฉันภัตตาหารทั้งเช้าและเพล บางวัดมีพระภิกษุชราหรืออาพาธไม่สามารถออกบิณฑบาตรได้ ทั้งแมว หมา กา ไก่ ที่ชาวบ้านนำไปปล่อยไว้ตามวัดก็พลอยเดือดร้อนไปด้วย ดังนั้นวันที่ว่างจากภารกิจแม้มิใช่วันพระ คงเป็นการดียิ่งที่จะหิ้วปิ่นโตไปวัดถวายเป็นสังฆทานกัน

การถวายสังฆทานนั้นทำได้ทุกคนและในหลาย ๆ โอกาส เช่นวันสำคัญของตนเองหรือครอบครัว การเสริมสิริมงคล การอุทิศผลบุญเพื่อกตัญญูต่อผู้มีพระคุณทั้งที่มีชีวิตและล่วงลับแล้ว การทำบุญให้เจ้ากรรมนายเวร หรือผู้ไม่ประสงค์ดี การสร้างบารมีบุญ การเฉลิมฉลองความสำเร็จในโอกาสต่าง ๆ เหล่านี้ควรนำปิ่นโตไปวัดเพื่อถวายสังฆทานเพราะจะได้อานิสงส์สูงและเป็นมงคลกับผู้ปฏิบัติตลอดจนสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่คุ้มครองตัวและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ประจำบ้านเรือน การถวายสังฆทานดังกล่าวนี้จะมีผลสมบูรณ์เมื่อผู้สร้างบุญได้ปฏิบัติขั้นตอนสำคัญ เช่น การบูชาพระ การอาราธนาศีล การกล่าวถวายสังฆทาน การประเคน การแผ่เมตตาและลาพระ หากทำได้ครบถ้วนและพระสงฆ์ได้เปล่งคำ “สาธุ” การทำบุญนั้นก็ถือว่าเสร็จสิ้นและสมบูรณ์

ในการไปวัดเพื่อถวายสังฆทานกรณีเฉพาะกิจ ผู้ทำบุญควรแจ้งเจตนาให้พระสงฆ์ทราบ ท่านจะได้สนองเจตนาได้ถูกต้อง หากพระสงฆ์ไม่ทราบเจตนาและละเลยพิธีกรรม ไม่ทำตามขั้นตอนที่กล่าวแล้ว การทำบุญครั้งนั้นก็เสมือนเสียสังฆทานไปฟรี ๆ เพราะมิได้อานิสงส์แห่งบุญตามที่ตั้งความปรารถนาไว้ จะได้ก็แต่ความสุขใจ ซึ่งน่าเสียดาย

ฝากไว้ท้ายเล่ม

คุยไปคุยมาเรื่อง “วิชาไปวัด” ก็มีองค์ประกอบหลายอย่างเข้ามาเกี่ยวข้อง เพื่อให้การไปวัดหรือการทำบุญแต่ละครั้งมีคุณค่า มีความงดงาม มีความอิ่มเอมใจ มีความสุขและได้รับอานิสงส์แห่งบุญสูง จึงต้องใช้ **“อิทธิบาท 4”** ในการทำบุญทุกครั้งคือ **ฉันทะ** มีความพอใจที่จะสร้างบุญกุศล ถือเป็นหน้าที่ชาวพุทธที่ต้องทำเพื่อสืบสานพระพุทธศาสนา **วิริยะ** มีความเพียรพยายามในการประกอบกิจ สิ่งใดต้องใช้ก็ควรจัดหาให้ครบถ้วน บทสวดต่าง ๆ ที่ใช้ต้องพยายามฝึกท่องให้จดจำจนนำมาใช้ได้ **จิตตะ** เอาจิตที่บริสุทธิ์เอาใจที่มุ่งมั่นใส่ลงไปในงานที่ทำทุกขั้นตอนอย่างจริงจังเพื่อให้กิจนั้นสำเร็จด้วยดี **วิมังสา** ต้องมีเหตุมีผล ไตร่ตรองและพิจารณาให้รอบคอบว่ามีความถูกต้องและเกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นเพื่อสืบสานต่อ ทั้งยึดมั่นใน**สัจจะ**ด้วยการปวารณาหรือตั้งความปรารถนาไว้ซื่อสัตย์และมั่นคงกับสัจจะนั้น กิจที่ประกอบเสร็จสิ้นไปแล้วนั้นจะทำให้ผู้ปฏิบัติพบความปีติ และนี่คือเส้นทางแห่งการปฏิบัติที่จะนำไปพบอริยสัจสี่ ได้พบสัมโพธิญาณตามรอยองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ขอบารมีแห่งไตรมงคลจงคุ้มครองทุกท่าน

วิโรจน์ เพียรเจริญ

โทร. 074-336467

ถวายแผ่นดินที่ รล 0003/9358

มูลนิธิเจดีย์บัวเงินบัวทองภูเขาพระยอด
สวนกาญจนาภิเษก อ.ห้วยยอด จ.ตรัง

วัตถุประสงค์

๑. ส่งเสริมให้ประชาชนสวดมนต์ธรรมะฆราวาสบ้านและสร้างความดีต่าง ๆ น้อมถวายแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช รัชกาลที่ ๙ แห่งราชวงศ์จักรี

๒. เผยแพร่ให้ประชาชนรู้เรื่องราวรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวด ๔ หน้าที่ปวงชนชาวไทย มาตรา ๖๖ "บุคคลมีหน้าที่รักษาไว้ซึ่ง ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์"

๓. ส่งเสริมให้ประชาชนได้เรียนรู้ รักษา เทิดทูน ปฏิบัติ เรื่อง ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

๔. สืบสานพระพุทธศาสนา ประเพณี วัฒนธรรมในวันสำคัญทางศาสนา

๕. เผยแพร่ความรู้เรื่องพุทธประวัติ พระประจำปางต่าง ๆ

๖. ส่งเสริมและให้ความรู้เรื่องความกตัญญูด้วยพระคาถาโพธิบาท

๗. ส่งเสริมให้เยาวชนศึกษาเข้าใจเรื่องราวพุทธศาสนาเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน

๘. ส่งเสริมการสร้างถาวรวัตถุทางพุทธศาสนาเพื่อให้พุทธศาสนิกชนได้เคารพสักการะ

๙. ช่วยเหลือสนับสนุนแก่เยาวชนที่ทำความดีโดยมอบทุนการศึกษาเป็นประจำทุกปี

๑๐. ดำเนินการเพื่อสาธารณประโยชน์โดยเฉพาะเรื่องส่งเสริมพระพุทธศาสนาให้ยั่งยืนตลอดกาล

๑๑. เพื่อการสังคมสงเคราะห์

๑๒. ส่งเสริมการศึกษา การกีฬา ศาสนา และเพื่อบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด

๑๓. เพื่อดำเนินการหรือร่วมมือกับองค์การการกุศลอื่น ๆ เพื่อสาธารณประโยชน์

๑๔. ไม่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการเมืองแต่ประการใด

ขอแสดงความปรารถนาดี เชิญชวนท่านร่วมสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของมูลนิธิตามที่ระบุไว้ในวัตถุประสงค์ ผ่านทางธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) สาขาห้วยยอด ชื่อบัญชี มูลนิธิเจดีย์บัวเงินบัวทองภูเขาพระยอด เลขที่บัญชี 325-1-00958-9

เอกสารเผยแพร่ เพื่อสืบสานพระพุทธศาสนาให้ยั่งยืนสืบไป

มูลนิธิเจดีย์บัวเงินบัวทองภูเขาพระยอด อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง